

Nr 1
I 2022

KRASNA LOVE WIEŚCI

Wrocław
miasto spotkań

W NUMERZE:

O WROCŁAWSKICH ZAMKACH, O KSIĘŻNICZCE, CO DOBRO CZYNIŁA,
I CHOĆ BYŁA BOGATA, TO BEZ BUTÓW CHODZIŁA.

O ZIMOWYCH POTYCZKACH I RYCERZA SŁOWIE,
CZYLI RYCERZ JADWIŻAŃSKI O TURNIEJU OPOWIE.

JAK ZROBIĆ ŚNIEGOWE GWIAZDKI, BAŁWANIA ZE SKARPETY,
CZY ŁATWY JEST LOS GIEMKA - ZDRADZAMY SEKRETY!

MĄDREJ GŁOWIE KRASNALOWE PRZYSŁOWIE

„MAŁY KRASNAŁ
MOŻE RZUCAĆ BAAARDZO
DUŻY CIEN”

KĄCIK
KRASNAŁA
WROCŁOVKA

O WROCŁAWSKICH ZAMKACH

TAJEMNICE
WROCŁAWIA

Wiadomo, że księżęta i księżniczki mieszkają w zamkach. We Wrocławiu nie było inaczej. Wrocławscy księżęta z dynastii Piastów mieli swoje zamki w mieście. Tylko gdzie one się znajdowały?

ZA GÓRAMI, ZA LASAMI...

Nieprawda. Pierwszy zamek książęcy we Wrocławiu powstał na Ostrowie Tumskim. Ale początkowo wcale nie przypominał zamku z bajki, był drewniany, otoczony wałem drewniano-ziemnym. Jedynie kaplicę i wysoką wieżę zbudowano z cegły. Jednak już za księcia Henryka IV, zwanego Prawym, postawiono rezydencję, jak się patrzy!

...ZA SIĘDMIOMA RZEKAMI

No, nie do końca za siedmioma rzekami, bo drugi wrocławski zamek znajdował się na lewym brzegu Odry. Nie wiemy, jak dokładnie wyglądał. Na pewno otoczony był murami, posiadał wieże, a rzeka osłaniała go od strony północnej. Ten książęcy zamek już w XIV wieku stał się własnością królów czeskich i po przebudowie zaczął pełnić rolę rezydencji królewskiej, a potem cesarskiej.

A CO TO ZA ZAMEK? TEŻ KSIĄŻĘCY?

Niestety, oba książęce zamki zostały z czasem rozebrane. We Wrocławiu możemy jednak zobaczyć prawdziwy zamek! Znajduje się w Leśnicy. Wrocławscy książęta zatrzymywali się tu wraz z dworem, gdy podróżowali po swoim księstwie. Bardzo lubiła tu mieszkać księżna Jadwiga, żona księcia Henryka Brodatego. Krasnal Rycerz Jadwiżański, tak jak wcześniej jego przodkowie, strzeże zamku i chętnie popisuje się podczas turnieju rycerskiego na leśnickim Jarmarku Jadwiżańskim.

KRASO WNICZEK

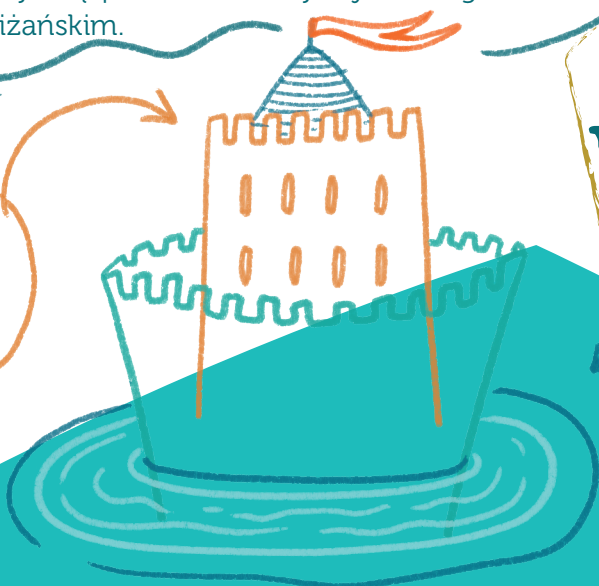
CZYLI SŁOWNICZEK
BAAARDZO
TRUUUUDNYCH
WYRAZÓW

DONŻON

w czasie pokoju wieża mieszkalna, w czasie wojny budowla obronna, w której można było się schronić i bronić przed atakiem wroga

JARMARK JADWIŻAŃSKI

jarmark organizowany raz w roku w październiku na zamku w Leśnicy; podczas jarmarku odbywają się pokazy walk rycerskich, prezentowane są średniowieczne zwyczaje i rzemiosło

ZAMEK

budowla obronna, która pełniła również funkcję mieszkalną; zamki zazwyczaj otaczał wał ziemny i fosa; często zamki były położone w trudno dostępnym miejscu (na przykład na wyspie lub skalnym cyplu)

FOSA

rów (czasami wypełniony wodą) pełniący funkcje obronne

KSIĘŻNICZKA, co bez butów chodziła

Dawno temu we Wrocławiu rządził potężny książę Henryk. Dano mu przydomek Brodaty, bo

wyjątkowo długą i gęstą nosił . Książę ze swą żoną Jadwigą mieszkał w

na Ostrowie Tumskim. była piękna i skromna, a poddani bardzo ją kochali, bo

miała złote . Głodnym rozdawała, biednym srebrne ofiaro-

wywała, chorymi sama się opiekowała. Choć była bardzo bogata, to w skromnej

i boso, bez chodziła.

Martwił się mąż o zdrowie swej ukochanej żony, uchyliłby jej rąbek nieba, nawet

by jej ofiarował, gdyby tego zapragnęła, ale ona nie chciała dla siebie niczego.

– Jadwigo, nie możesz chodzić boso, gdy na dworze mróz i pada – przekonywał.

– W czym jestem lepsza od naszych poddanych? – odpowiadała Jadwiga. – Popatrz, oni

biedni, bez chodzą. Gdy wszyscy będą mieli trzewiki na , ja też swoje

założę.

I choć prosił żonę, to uporu księżnej nie złamał. Pewnego dnia wpadł

jednak na pomysł. Przekonał spowiednika, u którego Jadwiga często rady

szukała, żeby ten namówił , aby nosić zaczęła.

Ksiądz obiecał, że zrobi wszystko, co w jego mocy.

Wieczorem na urządzono wielką ucztę. uginały się pod ciężarem

, srebrnych

i z winem. Gdy Jadwiga weszła do kom-

naty, wyglądała jak zwykle pięknie, choć miała na sobie tylko skromną . Ale tego

dnia książę Henryk wcale nie zwracał uwagi na urodę swej żony, patrzył tylko na wystające

spod szaty . Dalej były bosa. „Czyżby nawet ksiądz niczego nie wskórał?“, pomyślał.

Gdy jednak podszedł bliżej, zobaczył, że Jadwiga ma u pasa parę skórzanych

związanych .

Zdziwił się bardzo, a uśmiechnęła się i z miną niewiniątka powiedziała:

– Dziwisz się, mężu, zapewne, co robią u mego pasa? Książę, nie wiem czemu, bar-

dzo nalegał, abym nosiła, nie wspomniał jednak – tutaj puściła oko do Henryka –

że mam je nosić na

Henryk roześmiał się szczerze na te słowa, bo nie potrafił gniewać się na żonę, choć wys-

trychnęła go na . Wszyscy w wiedzieli, że twardą

rządził w całym swym księstwie, jedynie nie było mu posłuszne, bo rządziła nim

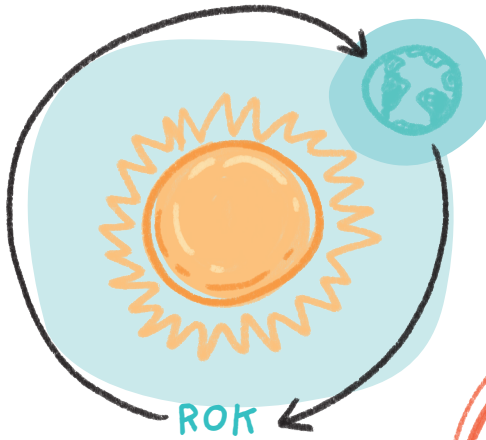
miłość do Jadwigi.

„MIECZ I KOPIĘ DAJĘ TOBIE, KU RYCERSKIEJ CNEJ OZDOBIE...”

PODZAS TURNIEJÓW RYCERZE ĆWICZYLI SIĘ W WOJENNYM RZEMIOŚLE I UTRZYMYWALI DOBRĄ FORMĘ. ZWYCIĘSTWA DAWAŁY RYCERZOM SŁAWĘ I POWAŻANIE, STANOWIŁY TEŻ ŹRÓDŁO ZAROBKU. ZBROJA, MIECZ I KOPIA TO NIE BYŁY TANIE RZECZY! NIE KAŻDY MÓGŁ SOBIE NA NIE POZWOLIĆ, CZASEM ZDOBYWANO ZBROJĘ W WALCE LUB DZIEDZICZONO PO OJCU.

POTYCZKI W SZRANKACH BYWAŁY NIEBEZPIECZNE, ZDARZAŁO SIĘ, ŻE KOŃCZYŁY SIĘ RANAMI LUB NAWET ŚMIERCIĄ ALBO... WIZYTĄ U KOWALA. KIEDYŚ PODZAS ZACIĘTEJ WALKI HEŁM JEDNEGO Z RYCERZY ZUPEŁNIE SIĘ ODKSZTAŁCIŁ I KOWAL MUSIAŁ W SWEJ KUŹNI OSWOBODZIĆ GŁOWĘ BIEDAKA.

A TO CIEKAWY!

ROK
365 dni,
5 godzin i 49 minut
(czyli 1 obrót Ziemi
wokół Słońca)

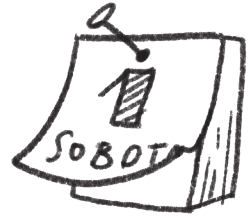
DOBA (1 dzień)
24 godziny
(czyli 1 obrót Ziemi
wokół własnej osi)

MÓJ KALENDARZ
JEST ZEPSUTY!

Dlaczego stycz-
czeń ma 31 dni,
a luty tylko 28?

To niespra-
wiedliwe!

Nowy rok
zamiast
w poniedział-
tek zaczął się
w sobotę?!

O, LOSIE!

ROK DZIELIMY NA
12 MIESIĘCY
52 TYGODNIE
oraz
365 DNI

Mama mówi, że za
rok pójdę do szkoły.
To znaczy za ile?

Gdy Ziemia jeden
raz okrąży Słońce.

Eeee...

NOWY ROK NIE ZAWSZE ZACZYNAŁ SIĘ OD STYCZNIA.

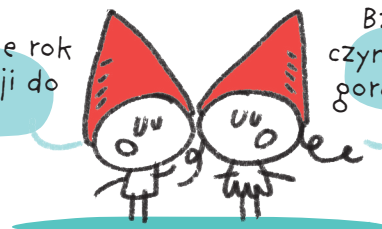
U STAROŻYTNYCH RZYMIAN PIERWSZYM MIESIĄCEM
W KALENDARZU BYŁ MARZEC.

A TYDZIEŃ NIE ZAWSZE MIAŁ SIEDEM DNI.

W STAROŻYTNYM RZYMIU TRWAŁ DNI OSIEM, U EGIPCIAN AŻ
DZIESIĘĆ, A PLEMIONA W AFRYCE ZACHODNIEJ MIAŁY TYDZIEŃ
CZTERODNIOWY. DZISIAJ NOWY DZIEŃ ZACZYNA SIĘ PO PÓŁ-
NOCY, ALE PRZEZ CAŁE STULECIA MIERZONO DZIEŃ OD POŁU-
DNIA DO POŁUDNIA, U NIEKTÓRYCH LUDÓW DZIEŃ TRWAŁ OD
ŚWITU DO ŚWITU ALBO OD ZACHODU DO ZACHODU SŁOŃCA.

A TO NIEZWYKŁE!

E tam, dla mnie rok
trwa od wakacji do
wakacji!

Bzdury, dzień za-
czyzna się od filiżanki
gorącej czekolady!!!

KĄCIK KRASNAŁA ŻYCZLIWKA

Moi drodzy, mito mi donieść, że narodził nam się Nowy Rok, przyszedł na świat 1 stycznia. Jest jeszcze bardzo mały, ale już widać, że będzie niezapomniany, wspaniały, cudowny, życzliwy, uśmiechnięty...

<p>1 STYCZNIA</p> <p>Nowy Rok, Dzień Noworocznych Postanowień</p>	<p>6 STYCZNIA</p> <p>Święto Trzech Króli</p>	<p>8 STYCZNIA</p> <p>Dzień Sprzątania Biułka</p>	<p>21 STYCZNIA</p> <p>Dzień Babci</p>	<p>22 STYCZNIA</p> <p>Dzień Dziadka</p>
--	---	---	--	--

KĄCIK KRASNAŁA BIBLIOFILA

PODOBAŁA WAM SIĘ HISTORIA O TYM, JAK KRASNAŁE POMAGAŁY MIKOŁAJOWI W DOSTARCZANIU PODARUNKÓW POD CHOINKĘ? CIEKAWE, CZY DOBRZE SIĘ SPRAWIŁY I CZY NIE POMYLIŁY WASZYCH PREZENTÓW?

**JUŻ NIEBAWEM BĘDZIECIE MOGLI
POSŁUCHAĆ KOLEJNYCH OPowieści!**

MARTA MINIEWICZ
SONIA MOZEL
**KIEDY WSTAJESZ
LEWĄ NOGĄ**

Czyta Artur Barciś
Wrocław miasto spotkań

3
STYCZNIA

MARTA MINIEWICZ
SONIA MOZEL
**DOBRY ŻART
CZAPKI WART**

Czyta Artur Barciś
Wrocław miasto spotkań

17
STYCZNIA

MARTA MINIEWICZ
SONIA MOZEL
**GDY NIKOGO
NIE MA W DOMU**

Czyta Artur Barciś
Wrocław miasto spotkań

31
STYCZNIA

KONKURS Z NAGRODAMI!

Wystuchaj opowiadań o wrocławskich krasnoludkach i narysuj ilustrację do jednego z nich. Zdjęcie rysunku (lub skan) wyślij na adres: WPM@UM.WROC.PL do 30 stycznia z dopiskiem: **OPOWIEŚCI KRASNALOWE.**

SŁOWO RYCERZA

Krasnal Radiowiec rozmawia z bohaterem numeru – Rycerzem Jadwiżańskim

Dziękuję, że mimo śnieżycy dotarłeś do naszego studia.

Och, drobiazg.

Oglądałem kilka razy wasze turniejowe zmagania. To pasjonujące widowisko!

Zimowe turnieje lubię najbardziej, wymagają wyjątkowej techniki, sprytu, odwagi i brawury.

Jak wyglądają?

Stajemy w szranki na zamrzniętych stawach albo kałużach. Zakładamy zbroje, ale dodatkowo przypinamy do butów łyżwy.

To musi być bardzo trudne zadanie, w pełnym rynsztunku na łyżwach! Na czym polegają zawody? Kto wygrywa?

Ten, kto strąci bałwanowi garnek z głowy.

Och!!! A nagrodą jest...?

Sława! Uwielbienie krasnoludek! Podziw wszystkich krasnali! (śmieje się). Złoty Order Bałwana. I lodowy tort ufundowany przez Ciastusia.

A czego życzy się zawodnikom przed turniejem?

Złamanie kopii.

No to złamanie kopii i... na bałwana!!!

KONKURS Z NAGRODAMI!

Zachować się po rycersku... A co to znaczy? Narysuj komiks albo napisz krótką historię i wyślij na adres: WPM@UM.WROC.PL do 30 stycznia z dopiskiem: RYCERZ.

JAK ZOSTAĆ RYCERZEM?

PYTACIE:

SZUKAŁAM ODPOWIEDZI W STARYCH KSIĘGACH. NA MOJE OKO TO WCALE NIE JEST TAKIE PROSTE.

KĄCIK DETEKTYW MAGDY

1 GDY SKOŃCZYSZ SIEDEM LAT, MUSISZ OPUŚCIĆ MAMUSIĘ I TATUSIA I UDAĆ SIĘ NA DWÓR SWEGO PANA.

WYPOLE-ROWAĆ.

2 NAJPIERW PRZEZ DŁUGIE LATA BĘDZIESZ GIERMKIEM, CZYLI ZWYKŁYM SŁUŻĄCYM.

O, PSIA JUCHA, PODNOŚCI!

3 GDY TWÓJ RYCERZ SPADNIE Z KONIA, MUSISZ POMÓC MU WSTAĆ I WYNIĘŚĆ GO Z POLA BITWY.

BĄŻUR.

5 TOWARZYSZYSZ SWEMU PANU W POLOWANIACH, OPANOWUJESZ JAZDĘ KONNĄ, UCZYSZ SIĘ POSŁUGIWANIA MIECZEM. NABYWASZ DOBRZYCH MANIER.

4 HARUJESZ OD RANA DO NOCY; ĆWICZYSZ, TRENUJESZ MŁODSZYCH GIERMKÓW, GRASZ NA LUTNI I... DALEJ USŁUGUJESZ SWEMU PANU.

RYCERZOWI ORTOGRAFIA I DATY DO NICZEGO NIE SĄ POTRZEBNE. FECHTOWAĆ!

HELM
SZPARA WZROKOWA
ZASŁONA

NAPIERŚNIK

NAŁOKCICA

FARTUCH

NARMIENNIK

A TERAZ WSTAĆ! MIANUJĘ CIĘ RYCERZEM JADWIZAŃSKIM! NOSEM MI TU NIE SIĄPAĆ!

NAJPIERW NA TURNIEJ, A POTEM NA BITWY POLE! ŁUPAĆ I SIEPAĆ!

6 JEŹDZISZ Z PANEM NA TURNIEJE I POLA BITEWNE.

SIĄP.

7 MIJA KOLEJNYCH SIEDEM LAT. WRESZCIE MOŻESZ ZOSTAĆ PASOWANY NA RYCERZA, PRZYWDZIEWASZ ZBRÓJĘ, PRZYPINASZ MIECZ, ZAKŁADASZ OSTROGI.

NAGO-LENNICA

TRZEWIK

NAKOLANNEK

TASZKA

BAŁWAN

ze skarpety

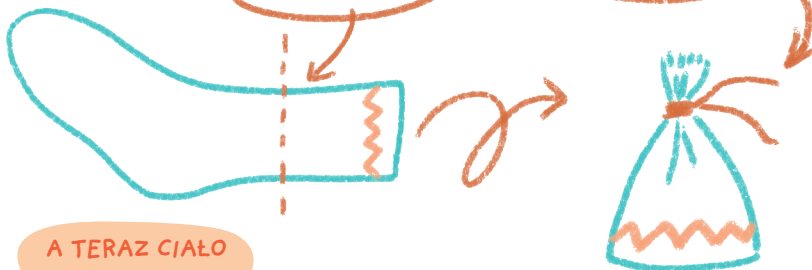
POTRZEBNE CI BĘDĄ:

- × SKARPETA (najlepiej frotte)
- × NOŻYCZKI
- × RYŻ (jako wypełnienie)
- × CZARNY MARKER
- × KAWAŁEK SZNURKA
- × WSTĄŻKA LUB PASEK MATERIAŁU (to będzie SZALIK)
- × MAŁY POMPONIK, KORALIK (lub coś co może być NOSEM)
- × PISTOLET NA KLEJ (może być też zwykły klej)

PEWNIEM I W WASZYM DOMU SKARPETKI W NIEWYJAŚNIONY SPOSÓB GUBIĄ SWOJĄ PARĘ. ZAMIAST WYRZUCAĆ POJEDYNCZE SKARPETY, MOŻECIE Z NICH ZROBIĆ KOLOROWE BAŁWANKI.

ZWIĄŻ SZNURKIEM GÓRĘ SKARPETKI OD STRONY PRZECIĘCIA. TO BĘDZIE CZAPKA!

TU PRZETNIJ

A TERAZ CIAŁO BAŁWANA!

NAŁÓŻ SKARPETĘ NA SŁOIK, O TAK:

I WSYP RYŻ.

WYCIĄGNIJ WYPEŁNIONĄ SKARPETĘ ZE SŁOIKA I MOCNO ZWIĄŻ SZNURKIEM NA GÓRZE.

ZWIĄŻ SZNURKIEM DOSYĆ CIASNO PO ŚRODKU I JUŻ MASZ GŁOWĘ I TUŁÓW!

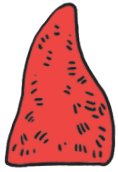
ZAŁÓŻ BAŁWANOWI CZAPKĘ

DOKLEJ NOS GORĄCYM KLEJEM

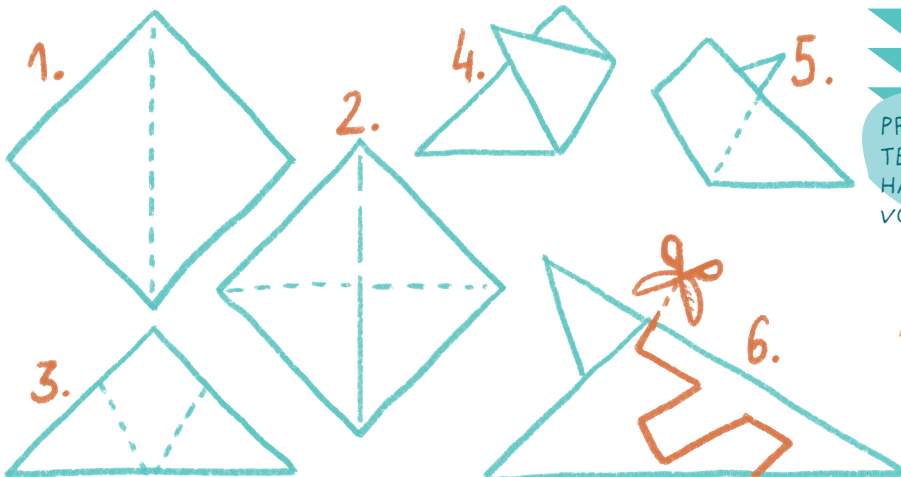
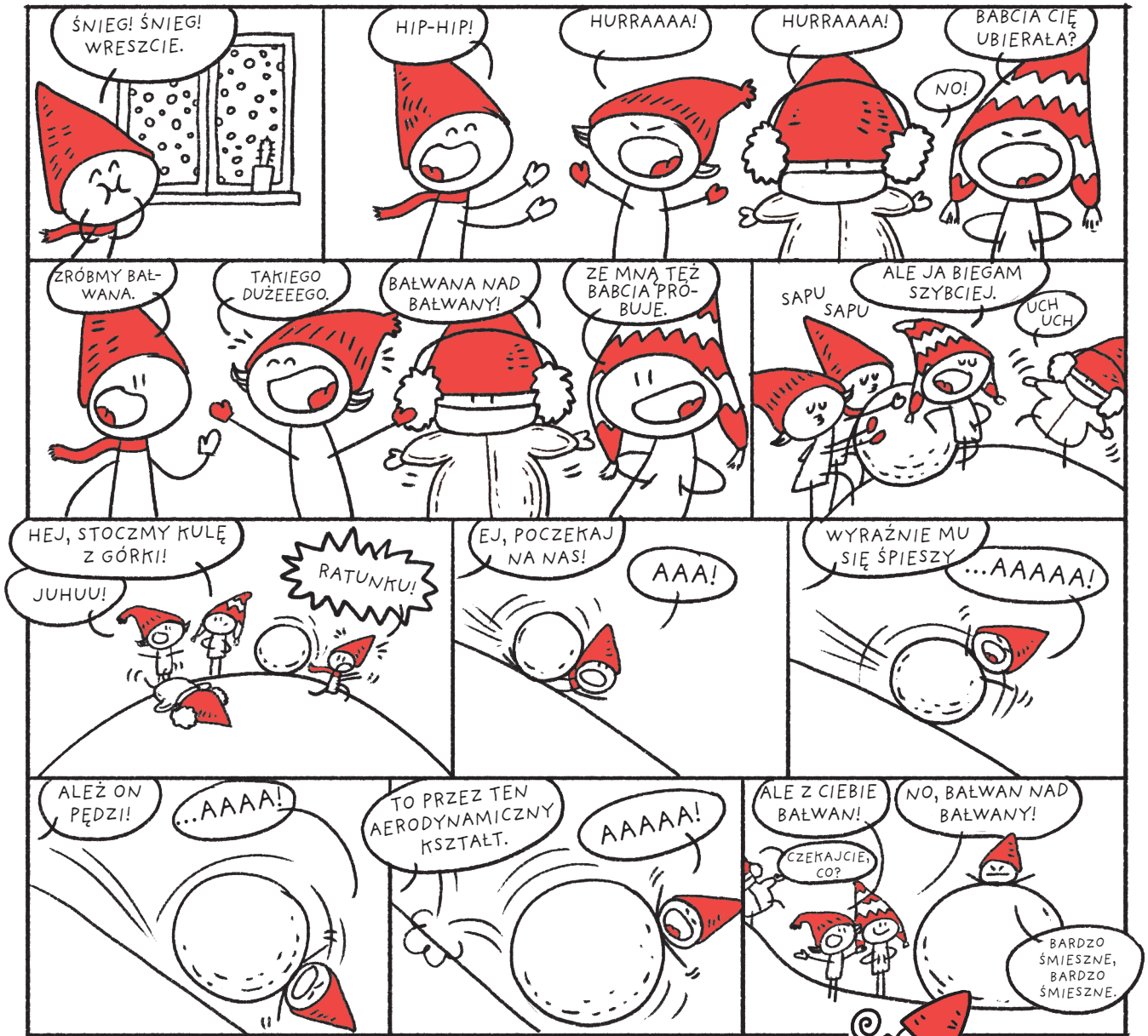
NARYSUJ MARKEREM OCZY I GUZIKI

ZAWIĄŻ NA SZYI SZALIK

KRASNALORAMA

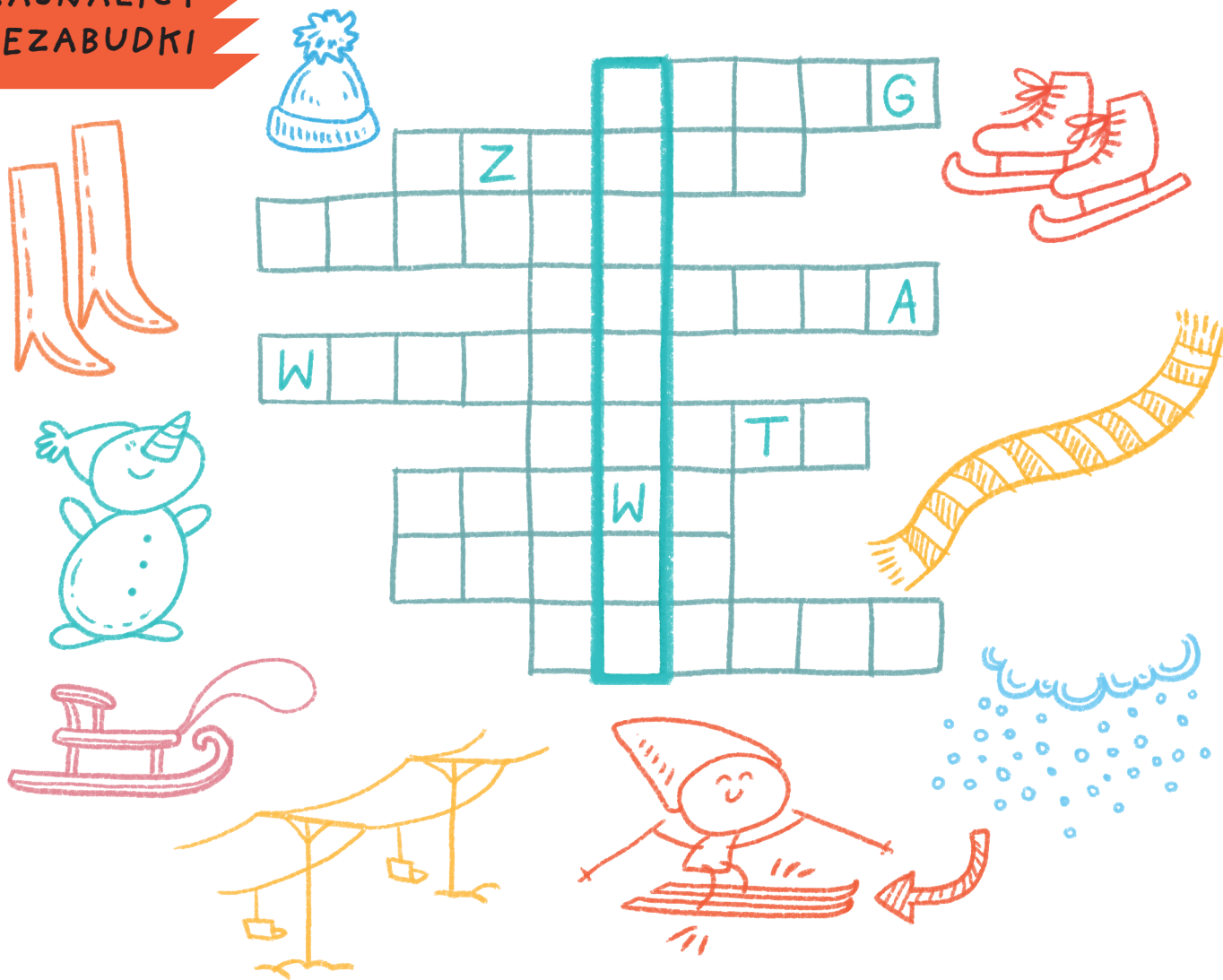
KĄCIK
KRASNAŁA
POWERKA

PRZEDSTAWIAM WAM GWIAZDĘ
TEGO NUMERU, OTO HRABINA
HARMONIA ŚNIEŻYNKA
VON PAPIEREK

ZIMOWA KRZYŻÓWKA

Z HASŁEM

PRZESKAKIWANKA

ODCZYTAJ HASŁO, ZACZYNAJĄC OD RÓŻOWEJ GWIAZDKI I PRZESKAKUJĄC ZAWSZE O TAKĄ SAMĄ LICZBĘ GWIAZDEK W PRAWĄ STRONĘ.

